

An aerial photograph of Heerjansdam, a large dam structure spanning a river. The dam has a complex steel truss structure and a road on top. In the background, a city with various buildings and a highway is visible under a hazy sky. The image is framed by a green curved shape in the top left and a dark blue curved shape in the bottom right.

Een fatsoenlijk Zwijndrecht en Heerjansdam.

CDA ZWIJNDRECHT
VERKIEZINGSPROGRAMMA 2026-2030

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Top 20 CDA-prioriteiten	4
1 Een verantwoordelijke samenleving	5
1.1 Kracht van mensen en gemeenschappen	5
1.2 Tijd van verbinding en verantwoordelijkheid	5
1.3 Openbaar bestuur en samenleving	5
1.4 Financiële onzekerheid gemeente	6
1.5 Onze CDA-plannen	6
2 Een betrokken gemeenschap	7
2.1 Cultuur, tradities en verenigingsleven	7
2.2 Asiel en integratie	7
2.3 Veilige en inclusieve samenleving	7
2.4 Onze CDA-plannen: Veilige en inclusieve samenleving	8
2.5 Onze CDA-plannen: Verenigingsleven en vrijwilligerswerk	9
2.6 Onze CDA-plannen: Asiel en integratie	9
2.7 Onze CDA-plannen: Ondermijnende criminaliteit	9
2.8 Onze CDA-plannen: Jeugd, zorg en veiligheid	10
2.9 Onze CDA-plannen: Maatschappelijke onrust	11
2.10 Kinderopvang en onderwijs	11
2.11 Onze CDA-plannen: Onderwijs	12
3 Een gezonde samenleving	13
3.1 Preventie	13
3.2 Onze CDA-plannen: Preventie	13
3.3 Sport en beweging	14
3.4 Onze CDA-plannen: Sport en beweging	14
3.5 Een vitaal verenigingsleven	14
3.6 Onze CDA-plannen: Verenigingsleven	14
3.7 Zorg en welzijn doen we samen	15
3.8 Onze CDA-plannen: Zorg en welzijn	15
3.9 Investeer in samenleven en de langere termijn	16
3.10 Samenredzaamheid	16
3.11 Onze CDA-plannen: Samenredzaamheid	16
4 Een leefbare omgeving	18
4.1 Wonen en bouwen	18
4.2 Onze plannen voor Wonen & bouwen	20
4.3 Duurzaamheid & energietransitie	20
4.4 Onze plannen voor Duurzaamheid & energietransitie	21
4.5 Mobiliteit en infrastructuur	21

4.6	Verkeersveiligheid	22
4.7	Onze plannen voor Mobiliteit, infrastructuur en verkeersveiligheid	22
4.8	Leefbaarheid en openbare ruimte	22
5	Hoe betalen we het?	24
5.1	Sterke lokale economie en werkgelegenheid	24
5.2	Onze CDA-plannen (Economie)	24
5.3	Financiën	25
5.4	Bestaanszekerheid en armoedebestrijding	25
5.5	Onze CDA-plannen (Armoede en participatie)	26
5.6	Verantwoordelijk financieel beleid	26
5.7	Evenwichtige belastingen en heffingen	26
6	Ons Kompas	28
6.1	Omzien naar elkaar!	28
6.2	Een eerlijke, fatsoenlijke overheid!	28
6.3	Zorg voor de toekomst!	28
6.4	Samen kunnen we meer!	28
7	Keuzes gemaakt in 2022 – 2026	29

Voorwoord

Het CDA Zwijndrecht en Heerjansdam staat midden in de samenleving. Wij komen op voor gewone mensen die elke dag het goede willen doen. Dagelijks bouwen wij met u aan de mooie gemeente waarin wij mogen wonen, werken, sporten, recreëren en naar school gaan. Een gemeente waar mensen onderdeel zijn van een sterke gemeenschap en waar iedereen telt. Een gemeente waar kinderen veilig opgroeien, ouderen goede zorg krijgen en onze samenleving bruist.

Ons verhaal

Het is juist de kracht van die samenleving waarin wij geloven. Waar mensen elkaar ontmoeten in gezinnen, kerken, verenigingen, sportclubs, (familie)bedrijven of coöperaties. Waar respect, waarden en normen niet ouderwets zijn, maar juist gekoesterd worden. Waar het algemeen belang boven het eigen belang gaat. Waar mensen verantwoordelijkheid nemen voor hun leefomgeving, omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Waarbij we Zwijndrecht en Heerjansdam doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. Samen kunnen we meer.

Een politiek van samenwerken

Vanuit die gedachte pakken wij onze verantwoordelijkheid graag op. Wij zijn ervan overtuigd dat er een politiek van samenwerken nodig is. Het CDA is een lokale partij met korte lijnen in de Drechtsteden, met Provincie, Den Haag en Brussel. Wij staan voor een hoopvolle en constructieve koers.

Het CDA Zwijndrecht en Heerjansdam zet zich samen met en voor de inwoners constructief in, waarbij het voor eenieder fijn wonen en leven in Zwijndrecht is.

Onze CDA-plannen

Voor u liggen onze plannen voor de periode 2026-2030. Onze keuzes voor Zwijndrecht en Heerjansdam. Om u te laten zien waar wij onze focus leggen en hoe wij willen bouwen aan de toekomst. Aan een gemeenschap waar mensen tot hun recht komen en het goed en veilig leven is. Een verhaal vol bouwstenen, ideeën en voorstellen.

Bouwen aan de toekomst doen we samen

Uw steun is onmisbaar om ons verhaal voor een fatsoenlijk Zwijndrecht en Heerjansdam vorm te geven. Wij nodigen u van harte uit om met ons te bouwen aan de toekomst. Want een sterke gemeenschap begint bij u, bij jou.

Mogen wij op 18 maart op uw stem, op jouw stem rekenen?

- **CDA Zwijndrecht en Heerjansdam**

Top 20 CDA-prioriteiten

Onze belangrijkste keuzes voor een fatsoenlijk Zwijndrecht en Heerjansdam:

- 1** Betaalbare woningen voor jong en oud
- 2** Veilig over straat is geen luxe maar een basisrecht
- 3** Zo snel mogelijk bouwen op de Noordoevers
- 4** Aanpak van overlast door afval en zwerfvuil
- 5** Leefbaarheid Heerjansdam bewaken en versterken
- 6** Wijk(platform)initiatieven ondersteunen
- 7** Laagdrempelige armoede- en (Jeugd)zorg
- 8** Sport en cultuur (financieel) bereikbaar voor iedereen
- 9** Blijvend inzetten op armoede- en minimabeleid
- 10** Bouwen waar het kan aan de randen van het buitengebied
- 11** Duurzame initiatieven ondersteunen als privaat laden eigen auto, buurtbatterijen en een lokaal smart grid
- 12** Fixi uitbreiden: Meldpunt onveilige situaties
- 13** Voorrang eigen inwoners bij woningtoewijzing
- 14** Wijkpreventieteams breder inzetten en tools geven
- 15** Wijkscouw en scan voor buitenruimte en veiligheid
- 16** Sterke MKB en familiebedrijven
- 17** Zorgen voor sterke, vitale (winkel)centra en bedrijventerreinen
- 18** Regionale, gemeente-overschrijdende samenwerking en inzet van Handhaving & Toezicht
- 19** Verhogen verkeersveiligheid
- 20** Elk kind verdient een goede start, zorgen voor passend onderwijs in integrale kindcentra

1 Een verantwoordelijke samenleving

Waar staan we voor?

Het CDA Zwijndrecht en Heerjansdam gelooft in een samenleving waar iedereen zich thuis kan voelen, een eigen plek heeft, en verantwoordelijkheid draagt voor elkaar en voor de gemeenschap. Een samenleving waarin solidariteit, verbondenheid en omzien naar elkaar het uitgangspunt zijn.

1.1 Kracht van mensen en gemeenschappen

De overheid ondersteunt mensen waar nodig, maar altijd met respect voor hun eigen kracht en verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheden liggen in de eerste plaats bij de mensen zelf en hun gemeenschappen. De gemeente springt bij waar dat nodig is, bijvoorbeeld als basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs en veiligheid in het geding komen, maar laat ruimte voor eigen initiatief en lokaal ondernemerschap.

Het CDA staat voor hoopvolle en fatsoenlijke politiek. Wij staan voor een bestuur dat dicht bij de mensen staat, met aandacht en een luisterend oor voor wat er leeft in onze wijken van Zwijndrecht en Heerjansdam. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die u direct raken zoals een fijne woon- en leefomgeving, veilige straten, bereikbare zorg, ondernemerschap en voorzieningen.

Wij geloven in de kracht van mensen en gemeenschappen. Wij geloven dat wat ons verbindt, veel sterker is dan dat wat ons verdeelt. Samenleven gebeurt niet vanzelf, maar je ziet het overal om je heen. Een moeder die jeugdtraining geeft bij de korfbalclub, buurtbewoners die samen het groen onderhouden, scholieren en ondernemers die meedoen aan maatschappelijke acties of een vriendelijke groet op straat. Een gemeenschap bouw je samen.

1.2 Tijd van verbinding en verantwoordelijkheid

We leven in een tijd waarin de wereld snel verandert. Vertrouwen staat onder druk en het lijkt soms ieder voor zich. Wij geloven dat samenleven meer is dan je eigen geluk en ieder voor zich. Het gaat om respect, verantwoordelijkheid en naar elkaar omzien. Door verbinding, met ruimte voor de ontwikkeling van ieders talent, maken we gemeenschapszin sterker en veerkrachtiger.

Wij staan voor een overheid die ondersteunt waar het nodig is en ruimte biedt waar dat kan. Denk aan een steuntje in de rug voor een buurtinitiatief of het eenvoudiger maken voor vrijwilligers om hun werk te doen. Maar, we geloven ook dat verantwoordelijkheid begint bij jezelf. In je eigen straat, je wijk of je vereniging.

1.3 Openbaar bestuur en samenleving

De gemeente is een herkenbare, benaderbare en betrouwbare partner in het leven van onze inwoners. De gemeente laat ruimte en geeft vertrouwen aan de samenleving om eigen initiatieven te nemen en verbindt inwoners door mogelijkheden te creëren voor ontmoeting en samenwerking. Het CDA Zwijndrecht en Heerjansdam pleit voor behoud van PakAan, waarmee lokale inwoners initiatieven financieel ondersteund worden.

Het CDA staat midden in de samenleving. Betrokken en actief, maar wel met beide benen stevig op de grond. U vindt ons in de rij bij de bakker om de hoek, langs de lijn bij de sportwedstrijd, op het schoolplein of een praatje makend op de markt. Wij zijn inwoners, burens, ondernemers en vrijwilligers. We kennen de uitdagingen van gemeente zijn, maar ook de kansen. We zien wat mensen samen kunnen bereiken. Ieder mens telt en kan op zijn of haar plek een waardevolle bijdrage leveren. We luisteren en verbinden. Samen kunnen we meer.

Dat doen we niet alleen lokaal, maar waar nodig zetten we onze korte lijnen in binnen de Drechtsteden, als ook met de Provincie, Den Haag en Brussel. Sommige uitdagingen vragen tenslotte om een integrale provinciale, landelijke of Europese aanpak.

1.4 Financiële onzekerheid gemeente

Het kabinet heeft fors bezuinigd op gemeenten, wat leidt tot grote financiële onzekerheid. Veel gemeenten moeten daardoor bezuinigen op zwembaden, bibliotheken en andere publieke voorzieningen. Dit betekent een bezuiniging op gemeenschapszin en saamhorigheid. Voor het CDA is dit onaanvaardbaar.

Het CDA wil meer geld voor gemeenten. CDA Zwijndrecht-Heerjansdam vindt dat de gemeente met een stevige vuist in Den Haag op tafel moet slaan. We hebben fors bezuinigd op de gemeenschap zelf, we houden de lasten zo laag als mogelijk maar daar is de rek echt uit!

1.5 Onze CDA-plannen

- De gemeente moet samen met de landelijke fracties, waaronder het CDA stevig inzetten op hervorming van het gemeentefonds waarin het geld onder de gemeenten verdeeld wordt.
- Behoud van PakAan, waarmee lokale inwoners initiatieven financieel ondersteund worden.
- Financiële ondersteuning voor minima en armoede moet beter vindbaar zijn voor hen die het nodig hebben.
- Actief stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven en inwonerparticipatie.
- Lokale lasten houden we zo laag als mogelijk.
- We geloven in de kracht van mensen. Initiatieven van inwoners om hun wijk of straat in Zwijndrecht en Heerjansdam mooier, veiliger of leefbaarder te maken verdienen ondersteuning en worden niet gehinderd.
- We ondersteunen wijkplatforms en andere buurtinitiatieven om zo ook met maatschappelijke organisaties en sociaal ondernemers te werken aan buurtontwikkeling en veerkracht.
- Het moet voor inwoners mogelijk zijn een fysieke afspraak te maken en de deur van het gemeentehuis staat voor hen open.
- We communiceren als betrouwbare overheid helder en in begrijpelijke taal over keuzes en beleid, over wat kan en wat niet kan.
- We verlagen de regeldruk voor simpele vergunningen en aanvragen door te gaan werken vanuit vertrouwen.

2 Een betrokken gemeenschap

Waar staan we voor?

Wij geloven in de kracht van gemeenschappen waar mensen omzien naar elkaar en waar op niemand neergekeken wordt. En waar elke inwoner, ongeacht achtergrond, geaardheid, cultuur of overtuiging, zich verbonden weet met en verantwoordelijkheid draagt voor de eigen leefomgeving. Wij geloven in een Nederland waar traditie en gemeenschapszin hand in hand gaan en waar we bouwen aan een gemeenschap die iedereen recht doet.

2.1 Cultuur, tradities en verenigingsleven

Wij staan pal voor onze cultuur, tradities en het verenigingsleven. Zij vormen de basis van onze samenleving en versterken onderlinge verbondenheid. Dit gemeenschappelijke erfgoed, gevormd door generaties voor ons, is essentieel voor onze identiteit en samenhang. Het CDA ziet sport, kunst, cultuur en religie als bronnen van inspiratie en kracht, vooral in tijden van onzekerheid. Wij willen cultuur toegankelijk maken, zodat elke inwoner, jong en oud, zich verbonden kan voelen met onze geschiedenis en dit kan doorgeven aan toekomstige generaties.

Het verenigingsleven is hierbij onmisbaar: het verbindt mensen en bevordert solidariteit. Daarom ondersteunen wij verenigingen en vrijwilligersinitiatieven die bijdragen aan een sterke gemeenschap graag. Het CDA pleit ervoor (sport)accommodaties multifunctioneel in te zetten voor optimaal gebruik in de samenleving, iedereen moet mee kunnen doen. Het CDA vindt dat de gemeente het Sportbedrijf Zwijndrecht verder moet uitbouwen om de (sport)accommodaties multifunctioneel en optimaal te faciliteren aan verenigingen en inwoners.

Voor het CDA zijn vrijwilligers goud waard. Vrijwilligers geven kleur aan de samenleving, houden verenigingen draaiend en laten de samenleving bloeien. Nederland kent een grote groep vrijwilligers. Wij zetten actief in op vrijwilligersbeleid, om zo het vele werk dat vrijwilligers doen te erkennen en ondersteunen.

2.2 Asiel en integratie

In deze tijd van verharding zetten wij in op verbinding. Verantwoordelijkheid en solidariteit zijn leidend in onze inzet om vluchtelingen een veilige plek in onze samenleving te bieden. Tegelijkertijd houden we oog voor de behoeften van alle inwoners. Het is een dubbele verantwoordelijkheid die spanningen met zich meebrengt. Het aantal mensen dat opvang nodig heeft overstijgt de beschikbare mogelijkheden. Naast aantallen is kwaliteit van de opvang leidend. De grenzen van de spankracht van de samenleving moeten we in het oog houden omdat we anders de belofte van een goede integratie niet kunnen waarmaken. De uitdaging voor onder andere zorginstellingen, maatschappelijke organisaties en onderwijsinstellingen wordt te groot.

2.3 Veilige en inclusieve samenleving

Veiligheid is eveneens een voorwaarde voor een sterke en leefbare gemeenschap. Voor het CDA betekent veiligheid niet alleen handhaving, maar

ook een betrouwbare overheid die kwetsbaren beschermt en voorkomt dat mensen tussen wal en schip raken.

Als CDA willen wij in de gemeente zorgen voor voldoende ondersteuning in veiligheidsinitiatieven voor en door bewoners, maar ook het veiligheidsgevoel vergroten. Het gevoel zit hem onder andere in de openbare ruimte; aanpak van (jeugd)overlast, graffiti, ondermijning, mensenhandel, uitbuiting en spookbewoning. Ook een goed onderhouden en goed verlichte infrastructuur hoort daarbij. We willen dat iedereen veilig over straat kan, naar werk, school, een vereniging, boodschappen doen, op visite gaan of een avondje uit kan gaan. Het CDA pleit voor een meldpunt voor inwoners bij onveilige situaties door het uitbreiden van de Fixi-app. Daarnaast willen wij het inwonersinitiatief Wijkpreventie meer tools geven.

De sterke gemeenschap kenmerkt zich ook doordat we bij rampen zijn voorbereid. Niet alleen voor de inwoners, maar ook met maatregelen voor de ondernemers zodat zij zo snel mogelijk weer productief zijn.

Het CDA zet zich in voor een inclusieve samenleving waarin iedereen kan meedoen, verschillen worden gerespecteerd en niemand aan de zijlijn staat. De gemeente speelt een sleutelrol in het creëren van een inclusieve omgeving waarin diversiteit wordt gewaardeerd. Waar iedereen zichzelf kan zijn, ongeacht seksuele geaardheid, etniciteit, beperking of andere persoonlijke kenmerken. De gemeente draagt zorg voor ondersteuning van kwetsbare groepen en effectieve bestrijding van discriminatie. Waar het nieuwkomers betreft, zien wij inclusie en integratie als processen waarbij nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij met inachtneming van geldende normen en waarden en waar de gemeenschap hen open en behulpzaam tegemoet treedt.

2.4 Onze CDA-plannen: Veilige en inclusieve samenleving

- We zetten in op een stevige aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en discriminatie. Met laagdrempelige meldpunten voor slachtoffers, vroeg signalering van thuissituaties en campagnes voor inclusie versterken wij de veiligheid.
- We geven prioriteit aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Mensen met een beperking moeten zich vrij kunnen bewegen in de gemeente. We dragen zorg voor toegankelijke ruimten, inclusieve speelplekken en veilige stoepen.
- Het CDA pleit voor een meldpunt voor inwoners bij onveilige situaties door het uitbreiden van de Fixi-app.
- We ondersteunen kwetsbare inwoners om sterker in de samenleving te staan. Enerzijds door hen te betrekken bij het bepalen welke ondersteuning zij nodig hebben.
- We investeren in gelijke kansen door ondersteuning van inclusief onderwijs en extra ondersteuning voor kinderen in armoede. We ondersteunen inclusieve ondernemers die garantiestages en inclusieve werkplekken aanbieden en hiermee de banenafpraak nakomen en gaan stagediscriminatie tegen.

2.5 Onze CDA-plannen: Verenigingsleven en vrijwilligerswerk

We vinden dat de gemeente het Sportbedrijf Zwijndrecht verder moet uitbouwen om de (sport)accommodaties multifunctioneel en optimaal te faciliteren aan verenigingen en inwoners.

Iedereen moet kunnen sporten en bewegen, financiën mogen hiervoor nooit een drempel zijn. Sport hoeft voor de gemeente ook niet kostendekkend te zijn.

- We stimuleren vrijwilligerswerk en het organiseren van activiteiten in de wijken.
- We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties.
- We ondersteunen nieuwe vindplaatsen voor vrijwilligerswerk, zoals bedrijven (werknemersvrijwilligerswerk), de maatschappelijke diensttijd, NLdoet, maar ook familie-vrijwilligerswerk en vrijwilligerswerk als ‘medicijn’ bij bijvoorbeeld Welzijn op Recept.
- We richten ons op samenwerking tussen organisaties die met vrijwilligers werken om zo waar mogelijk vrijwilligers te delen.
- We vieren een vrijwilligersdag en steunen lokaal maatwerk in de vorm van kortingspassen, feest, en dergelijke.
- We zorgen dat vrijwilligers niet onnodig gehinderd worden door procedures van de gemeente.
- We willen een jeugdlintje voor jongeren die zich verdienstelijk inzetten voor de samenleving.

2.6 Onze CDA-plannen: Asiel en integratie

- We pakken onze wettelijke verplichtingen en verantwoordelijkheid voor de opvang van vluchtelingen vanuit de spreidingswet op. We zetten in op fatsoenlijke opvang van vluchtelingen en ontheemden, zover onze verantwoordelijkheid strekt.
- We kiezen waar mogelijk voor kleinschalige opvang. Zo werken we aan meer draagkracht en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opvangen van vluchtelingen.
- We zorgen ervoor dat woningen in gezinswijken niet verhuurd worden aan overlast gevende arbeidsmigranten. Daarom pleiten we voor een verhuurvergunning voor arbeidsmigranten, naast de geldende zelfbewoningsplicht.
- We koppelen het realiseren van opvang voor vluchtelingen aan voorzieningen. Er moet voldoende draagkracht in het onderwijs, de zorg en andere voorzieningen zijn om fatsoenlijke opvang te realiseren. We stellen normen voor het voorzieningenniveau, (crisis)noodopvang uitgezonderd.
- We maken afspraken in de regio over asielopvang en huisvesting. Daardoor wordt spreiding van doelgroepen, onderlinge uitwisseling en specialisatie zoveel mogelijk benut, passend bij onze gemeenschap.

2.7 Onze CDA-plannen: Ondernijende criminaliteit

- We zetten boa's ook in de wijken in, zo pakken we ook overlast en (kleine) leefbaarheidsproblemen aan.
- We willen een brede maatschappelijke coalitie tegen wapenbezit, met name gericht op jongeren. Deze coalitie zet zich in tegen wapengebruik en

-bezit, en organiseert in samenspraak met de gemeente en de politie wapen-inleveracties.

- We ondersteunen veiligheidsinitiatieven van inwoners, zoals buurtpreventieteams of -apps. Sociale veiligheid, waarbij inwoners zich beschermd voelen in de openbare ruimte, verdient de aandacht. Een veilige samenleving gaat namelijk verder dan alleen het inzetten van handhaving en politie. Ook de samenleving zelf heeft een grote rol om (sociale) veiligheid te waarborgen. Een mooi voorbeeld van omzien naar elkaar.
- We ondersteunen de huidige niet-commerciële coffeeshop en zien erop toe dat de opbrengst wordt ingezet voor preventie en maatschappelijke initiatieven. Het CDA wil geen uitbreiding van coffeeshops en of evt. shisha lounges in Zwijndrecht en Heerjansdam.
- We zetten de scanner Lokaal Drugsgebruik in om inzicht te krijgen in drugsgebruik en om kwetsbare doelgroepen in beeld te brengen. We vertalen dit inzicht naar effectief beleid, verbeteren van preventie en handhaving.
- We pakken ondermijnende criminaliteit integraal aan door goede samenwerking tussen politie, justitie en andere ketenpartners, onder regie van de burgemeester. Ondermijning, oftewel de vermenging tussen de boven- en onderwereld, tast onze democratische en maatschappelijke structuren aan en vraagt om een strenge en efficiënte aanpak.
- We zetten de mogelijkheden van de Wet Bibob maximaal in om georganiseerde criminaliteit te voorkomen en bonafide ondernemers te beschermen tegen oneerlijke concurrentie.
- We willen meer inzet van de wijk- en jeugdagent. Deze agenten zijn voor inwoners en jongeren zichtbaar en benaderbaar in de wijk. Samenwerking met de straatcoaches is hierin belangrijk.
- Het CDA wil dat de gemeente streng handhaaft om mensenhandel en uitbuiting aan te pakken.

2.8 Onze CDA-plannen: Jeugd, zorg en veiligheid

- We willen (jeugd)overlast, huiselijk geweld, kindermishandeling en mensenhandel terugdringen. Dit doen we door een intensievere samenwerking tussen het sociaal domein, zorgverleners, jongerenwerkers, onderwijs en veiligheid (AVE-strategie).
- We zetten vol in op preventie bij de aanpak van (jeugd)criminaliteit. Zo komt er meer ruimte voor jongerenwerkers, begeleiders en andere initiatieven om jongeren op het rechte pad te houden en in verbinding te blijven staan met elkaar.
- We ondersteunen initiatieven zoals 'Het Fort' dat kinderen die in sociaaleconomisch kwetsbare gezinnen opgroeien helpt om anders naar zichzelf te kijken: dat ze waardevol zijn en de wereld iets te bieden hebben.
- We willen dat ondersteuning en zorg voor personen met verward en onbegrepen gedrag sneller wordt ingezet. Dit doen we door het werk van de politie, gemeente en zorgverleners op elkaar af te stemmen, bijvoorbeeld door triage op straat.
- We willen straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag stoppen. Daarvoor ondersteunen we horeca, onderwijs en verenigingen in het voorkomen en melden van dit gedrag, en trainen we onze boa's op het handhaven van straatterreur.

- Cameratoezicht kan behulpzaam zijn in de aanpak van criminaliteit en het opsporen van daders.
- We willen wijkrechtspraak (her)invoeren, zodat recht en zorg op elkaar zijn afgestemd en bewoners op een laagdrempelige manier kunnen worden geholpen. De persoon in kwestie en de verschillende organisaties zoeken samen naar oplossingen voor de problemen om zo het leven van diegene weer op orde te brengen.

2.9 Onze CDA-plannen: Maatschappelijke onrust

- We ondersteunen inwoners en ondernemers in het verbeteren van hun digitale veiligheid, door het organiseren van voorlichtingsavonden en campagnes. Zo gaan we de impact van digitale criminaliteit tegen door criminelen het zo moeilijk mogelijk te maken.
- We accepteren geen intimidaties, bedreigingen en geweld tegen hulpverleners en (politieke) ambtsdragers. Daders worden niet alleen strafrechtelijk, maar ook civielrechtelijk vervolgd. De gemeente verhaalt alle kosten op de daders, van ziekteverzuim tot slachtofferzorg.
- We maken ons zorgen over de verruwing in de samenleving. Wij zetten in op verbinding en introduceren daarvoor de bondgenotennetwerken in Zwijndrecht en Heerjansdam. Via dit netwerk verbinden we inwoners, de politie en burgemeester om sociale onrust te voorkomen of beheersbaar te houden. Zo houden we onze gemeente leefbaar en veilig.
- We maken inwoners en ondernemers maatschappelijk weerbaarder door ons voor te bereiden op het uitvallen van voorzieningen of bedreiging van onze samenleving. Een sterke samenleving kan schokken aan en weerbaarheid is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Gezien de onrustige situatie in de wereld is het extra belangrijk dat inwoners zich bij een noodsituatie de eerste 72 uur kunnen redden. Dat we daarbij omzien naar elkaar, zoals bijv. noodpakketten voor de mensen die het niet kunnen betalen. Daarnaast moeten bedrijven weer zo snel als mogelijk operationeel zijn. We ondersteunen de bewustwordingscampagne van de overheid om inwoners alert te maken op het in huis hebben van een noodpakket bestaande uit onder andere water, voedsel, batterijen en contant geld.

2.10 Kinderopvang en onderwijs

Goede kinderopvang en kwalitatief onderwijs zijn essentiële pijlers voor een samenleving waarin elk kind zich optimaal kan ontwikkelen. Ze bieden een veilige en stimulerende omgeving waarin kinderen leren, vrienden maken en zelfvertrouwen opbouwen. Het CDA gelooft in een sterke samenwerking tussen kinderopvang, scholen, ouders en de buurt en wil daarom investeren in integrale kindcentra als verbindende plek in wijken - zowel in bestaande als in nieuwe gebouwen. Kinderopvang en scholen spelen naast ouders een cruciale rol in het vroegtijdig signaleren van problemen die de ontwikkeling van kinderen belemmeren. De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid en werkt samen met partners om uitdagingen zoals kansenongelijkheid, thuiszitten en het tekort aan medewerkers aan te pakken.

Bij het investeren in gelijke kansen is het essentieel om school, thuis en omgeving met elkaar te verbinden. Samenwerking vanuit de gemeente met, scholen, ondernemers en maatschappelijke organisaties is hierbij belangrijk. De gemeente zet zich actief in om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te

versterken. Dit voorkomt tekorten in essentiële sectoren en vergroot de kansen voor jongeren op een baan in Zwijndrecht en Heerjansdam.

2.11 Onze CDA-plannen: Onderwijs

- We zetten in op het aanpakken van onderwijsachterstanden. Alle peuters hebben leerrecht waardoor zij vanaf 2,5 tot 4 al naar school kunnen, zodat zij beter voorbereid aan groep 1 beginnen. Daarnaast werken we samen met scholen en samenwerkingsverbanden aan reboundvoorzieningen om thuiszitten te voorkomen.
- We dragen zorg voor inclusief onderwijs. Samen met het onderwijs en de samenwerkingsverbanden zorgen we ervoor dat elk kind een passende plek in het onderwijs krijgt. Geen kind mag buiten de boot vallen. Door renovatie en nieuwbouw van onderwijshuisvesting en maatschappelijk vastgoed transformeren we oude gebouwen naar multifunctionele kind- en jongerencentra. Hierdoor wordt de samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en welzijn versterkt en ontstaat een doorlopende ontwikkel- en leerlijn voor kinderen. De visie van de onderwijsprofessionals hierin is leidend.
- Een goed en passend schoolgebouw is essentieel. Het is zaak om tijdig een goed Integraal Huisvestingsplan vast te stellen voor de gemeente. Het CDA wil dit in samenspraak met alle onderwijsinstellingen doen. Samen weten we het beste wat nodig is. Investeren in onderwijshuisvestingsplannen stellen we niet uit. Ook hier kiezen we ervoor om onze gemeente goed door te geven aan de volgende generatie.
- We investeren in openbare groene pleinen, sport- en culturele voorzieningen die uitnodigen tot spelen, ontmoeting en bewegen.
- We willen de leerplicht versterken om extra aandacht te kunnen richten op kwetsbare doelgroepen voor wie leerplicht niet vanzelfsprekend is. Ouders worden actief benaderd om hun kind tijdig aan te melden.
- We stimuleren betrokkenheid van (groot)ouders en verzorgers. Samen met kinderopvang en onderwijs stimuleren we vrijwillige (groot)ouderbetrokkenheid, bijvoorbeeld bij voorleesactiviteiten of als plein- en oversteekwacht. We versterken de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De gemeente bevordert nauwe samenwerking tussen onderwijsinstellingen en lokale ondernemers.

3 Een gezonde samenleving

Waar staan we voor?

Het CDA staat voor een Zwijndrecht en Heerjansdam waarin men verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar eigen welzijn en gezondheid, alsook voor dat van anderen. Een écht gezonde leefomgeving creëren we namelijk niet alleen, maar gezamenlijk.

Daarin is de kracht van verbinding en samenwerking van cruciaal belang. Inwoners, vrijwilligers, families, zorgverleners, scholen, kerken, sportverenigingen, maatschappelijke organisaties, de gemeente, e.d. dienen samen op te trekken. Ook mantelzorgers en wijkgerichte zorg zijn hierbij van essentieel belang.

Wij kiezen voor een lokaal zorg- en welzijnssysteem dat gebaseerd is op vertrouwen, met minder bureaucratie waar het kan en meer persoonlijke aandacht waar dat nodig is. Zo blijft de zorg in Zwijndrecht zowel mensgericht, dichtbij én betaalbaar.

3.1 Preventie

Voor het CDA is preventie meer dan slechts het voorkomen van ziekte; het is juist een belangrijk speerpunt om gezondheidsproblemen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken, zodat de druk op de zorg kan worden verlicht en waar mogelijk zelfs afneemt. Dit begint met een gezonde leefomgeving, zoals veilige buitenruimtes en toegankelijke voorzieningen.

3.2 Onze CDA-plannen: Preventie

- We zetten ons in voor structurele(re) investeringen in preventieprogramma's voor alle leeftijdsgroepen. Zo ondersteunen we mensen bij het maken van gezonde keuzes, bijvoorbeeld door bewustwordingscampagnes over voeding, beweging en mentale gezondheid. Hierbij vinden we dat de gemeente een actieve(re) rol moet (blijven) spelen: van scholen en wijken tot het verenigingsleven, overal moet een gezonde levensstijl op een positieve manier worden gestimuleerd.
- Samenwerking met het onderwijs versterken. Scholen zijn cruciale partners in vroegsignalering van problemen bij kinderen en jongeren. We zetten daarom in op het bevorderen van nauwere samenwerking tussen onder andere de gemeente, scholen, jeugdhulp, wijkteams, huisartsen en ouders.
- Door in te zetten op sneller handelen en efficiënter samen te werken proberen we om (langdurig) schoolverzuim van kinderen en jongeren te voorkomen. Daarbij hebben we aandacht voor effectieve (lokale) begeleidingstrajecten en een vlotte toegang tot passende ondersteuning.
- We blijven ons doelbewust inzetten voor investeringen in veerkrachtige buurten / buurtbloeiers om gezondheidsproblemen te voorkomen en bij te dragen aan sociale cohesie.
- We zetten ons in voor groene schoolpleinen, omdat een groene leeromgeving bijdraagt aan welzijn, concentratie en een gezonde leefomgeving.

3.3 Sport en Beweging

Voor het CDA zijn sport en bewegingsmogelijkheden in Zwijndrecht en Heerjansdam een topprioriteit en iets waar wij ons lokaal al jaren onuitputtelijk voor inzetten. Sport verbindt mensen, versterkt de fysieke en mentale gezondheid en draagt bij aan een hechtere gemeenschapszin. Daarom zetten we ons in voor laagdrempelige en betaalbare sport(voorzieningen), zodat iedereen – van jong tot oud, met elke achtergrond – kan meedoen.

3.4 Onze CDA-plannen: Sport en beweging

- Samen sporten en spelen versterkt niet alleen de fysieke en mentale gezondheid, maar ook de sociale samenhang in wijken en dorpen. We investeren daarom in openbare sport- en speelplekken, waar zowel beweging als ontmoeting tussen jong en oud centraal staan.
- We zetten doelbewust in op de ontwikkeling van speeltuinroutes. Dit zijn veilige en uitdagende loop- en fietsroutes die diverse speelplekken in de wijken van onze gemeente met elkaar moeten verbinden. Hiermee moedigen we kinderen niet alleen aan om dagelijks meer te bewegen, maar leveren we tevens een bewuste bijdrage aan zowel de verkeersveiligheid van kinderen als aan de vitaliteit van de speeltuinen zelf.
- Buitenspelen stimuleren, ook voor kinderen die minder gemakkelijk in beweging komen. We versterken waar mogelijk samenwerking met initiatieven zoals Matties, Toppies en JOGG, en onderzoeken hoe de Fitmakers weer actiever op scholen kunnen worden ingezet.
- Multifunctioneel gebruik van sportterreinen en gebouwen bevorderen.
- Creatief gebruik van bestaande gebouwen. Schoolgebouwen en wijkcentra zouden waar dat mogelijk is in de avonden en weekenden vaker moeten worden ingezet voor onder andere sport, jeugdactiviteiten, cultuur en welzijn.

3.5 Een vitaal verenigingsleven

Het verenigingsleven is het cement van de samenleving. Zowel de sport-, cultuur- en andere verenigingen zelf als hun veelal vrijwilligers staan te midden van onze lokale samenleving en spelen daarin vaak een bijna onmisbare rol. Het CDA ondersteunt hen actief, want zij maken het verschil in de Zwijndrechtse wijken en ons dorp Heerjansdam.

3.6 Onze CDA-plannen: Verenigingsleven

- Eén duidelijk contactpunt voor verenigingen en vrijwilligers, zodat zij altijd weten waar zij terecht kunnen.
- We ondersteunen sportverenigingen die bewegen mogelijk maken voor mensen met een beperking.
- We stimuleren een actief sportief, cultureel en welzijnsleven, zodat inwoners kunnen blijven meedoen:
  - Inwoners, en vooral kinderen, moeten laagdrempelig kunnen kennismaken met sport en culturele activiteiten. We blijven daarom investeren in het SMS-Kinderfonds (voor kinderen van 4 t/m 17 jaar). Dit fonds helpt gezinnen met een lager inkomen om bijvoorbeeld zwemles of muziekles, maar ook schoolspullen of een fiets voor hun kind(eren) te bekostigen.
  - Dit doen we ook via de ZwijndrechtPas, waarmee gezinnen met een lager inkomen met kinderen van 0 t/m 17 jaar via de kledingregeling

jaarlijks een budget kunnen krijgen dat kan worden gebruikt voor de aanschaf van sportkleding, zodat deelname aan een vereniging geen financiële drempel vormt.

- Ook volwassenen moeten de kans krijgen om actief deel te nemen aan sport en cultuur. Het CDA blijft daarom inzetten op het Sport- en Cultuurfonds 18+. Met dit fonds kunnen volwassenen met een lager inkomen bijvoorbeeld een sportschoolabonnement, contributie voor een zangvereniging, of andere sport- of cultuuractiviteiten bekostigen.
- We willen de ouderbetrokkenheid versterken door nauwere samenwerking tussen kinderopvang, onderwijs, sport en zorgpartners. Projecten zoals Dreumes in Beweging laten zien dat co-creatie werkt.

3.7 Zorg en welzijn doen we samen

Het CDA zet zich in voor een gezonde gemeente waarin zorg en welzijn centraal staan, preventie wordt gestimuleerd en sport voor iedereen toegankelijk is. In deze samenleving werken we gezamenlijk aan een omgeving waarin iedereen zich gesteund en gezond voelt; zo bouwen we samen aan een sterke en zorgzame gemeenschap.

Het CDA staat voor een verantwoordelijke samenleving waarin mensen omzien naar elkaar en voor elkaar zorgen. Denk hierbij aan mantelzorg en gemeenschapszorg.

3.8 Onze CDA-plannen: Zorg en welzijn

- Om mantelzorgers (tijdelijk) te ontlasten, pleiten we voor voldoende ondersteuning. Dit kan door de inzet van respijtzorg, dagbesteding en ondersteuning (informatie en advies) te bekostigen.
- Een succesvolle inzet van de praktijkondersteuner jeugd in Zwijndrecht en dat gemeente in overleg met huisartsen de komende jaren de inzet van praktijkondersteuner jeugd optimaliseert om jeugdzorg te verbeteren zowel in kwaliteit als efficiëntie
- Dat de gemeente een pro-actieve rol inneemt bij behoudt van faciliteiten binnen het Albert Schweitzer Ziekenhuis / Helène Schweitzer Kliniek locatie Zwijndrecht
- Dat de gemeente erop toeziet dat er aandacht is voor voldoende beschikbaarheid van eerstelijnsvoorzieningen zoals huisartsenzorg bij (nieuw)bouwprojecten
- We spreken mensen aan op hun eigen verantwoordelijkheid voor hun gezondheid, hun gemeenschap en hun omgeving. De gemeente zou kaderstellend moeten handelen; zij biedt ruimte aan eigen initiatief en sluit aan waar de samenleving of het individu het zelf niet kan.
- We streven ernaar zorg voor elkaar te vergemakkelijken. Denk hierbij aan de inzet van voorzorgcirkels, de inzet op het zijn van een dementievriendelijke gemeente en de inzet van maatschappelijke organisaties.
- In de gemeente Zwijndrecht zijn er veel inwoners die mantelzorg verlenen aan andere inwoners. Het CDA waardeert deze inspanning enorm. We ondersteunen mantelzorgers daarom in woorden, door met hen in gesprek te gaan en te kijken wat er nodig is zodat zij de zorg kunnen volhouden, en in daden, middels het opkomen voor een voldoende

mantelzorgwaardering in de vorm van de ZwijndrechtPas met een tegoed dat te besteden is bij lokale ondernemers, als blijk van waardering voor de vaak langdurige en intensieve zorg.

- We maken goed voor jezelf zorgen belangrijker. We zetten in op onder andere beweegprogramma's, ouderengym, valpreventie, bewustwordingscampagnes op het gebied van mentale gezondheid, drugs, roken, alcohol en seksueel overdraagbare aandoeningen, en we stimuleren gezonde voeding.
- We bouwen in onze gemeente aan een gezonde leefomgeving waar gezonde keuzes gestimuleerd worden. Hierbij hoort inzet voor schone lucht, schoon water, een groene omgeving met voldoende buitenspeelplekken, recreatie- en sportmogelijkheden.
- Wij streven ernaar passende zorg en ondersteuning te bieden aan kwetsbare personen die dit behoeven: toegankelijke en beschikbare jeugdzorg, dagbesteding (in het bijzonder voor ouderen met dementie en mensen met een beperking), toereikende respijtzorg, hospicezorg en toegankelijke medische en verpleegkundige zorg (denk aan fysiotherapeuten, tandartsen, ziekenhuiszorg, huisartsenzorg, wijkverpleging, geestelijke gezondheidszorg).
- Kinderen en jongeren die zorg behoeven, dienen deze te ontvangen. Dit is met name van toepassing op kinderen met complexe problematiek. Wij zetten ons in voor effectieve zorg voor gezinnen die dit daadwerkelijk nodig hebben. Hierbij kiezen wij voor gerichtere hulp waar noodzakelijk en versterking van het normale leven waar mogelijk.
- We zetten in op sociale ondersteuning door te investeren in jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg en sociale huisvesting waar dat echt nodig blijkt, met als doel eenzaamheid en mentale problematiek aan te pakken, en waar mogelijk te normaliseren en demedicaliseren.
- Jongeren en studenten ervaren nog steeds veel eenzaamheid en hebben steeds vaker suïcidale gedachten. Wij zetten ons in tegen eenzaamheid onder jongeren; de gemeente Zwijndrecht zou zich moeten bezighouden met een gerichte aanpak om het welzijn van jongeren te verbeteren.

3.9 **Investeer in samenleven en de langere termijn**

De zorg voor elkaar staat steeds meer onder druk. Een grote rol daarin speelt de vergrijzing binnen onze samenleving. Wij juichen daarom initiatieven die de samenleving en de verbinding tussen zowel het sociaal als medisch domein versterken toe en willen hen concreet ondersteunen. Denk hierbij aan de initiatieven rondom de maatschappelijke diensttijd, huisbezoeken aan (eenzame) ouderen door vrijwilligers, de inzet van Welzijn op Recept of laagdrempelige jeugdondersteuners bij huisartsen.

3.10 **Samenredzaamheid**

In de gemeente Zwijndrecht staan we, net als in veel andere gemeenten, politiek gezien voor moeilijke keuzes. Door voornamelijk landelijk veroorzaakte tekorten in de financiële middelen van gemeenten en een alsmaar toenemende zorgvraag onder diverse leeftijdsgroepen in onze samenleving, dreigt de zorg voor de kwetsbaarste inwoners (verder) onder druk te komen.

3.11 **Onze CDA-plannen: Samenredzaamheid**

- De focus bij beleid zou niet moeten liggen op zelfredzaamheid, maar op samenredzaamheid. Het CDA kiest voor een duidelijke aanpak: de

gemeente als vangnet, maar niet als eerste oplossing. We kijken eerst naar wat inwoners zelf kunnen, maar met name naar de hulpmogelijkheden die bijvoorbeeld de buurt, familie of verenigingen kunnen bieden. Idealiter doen we pas als laatste een beroep op professionals. Alleen zo houden we de zorg betaalbaar en beschikbaar voor degenen die het écht nodig hebben.

- Het vereist moedige politieke keuzes om te bepalen waar de zelfredzaamheid binnen onze lokale samenleving eindigt en de gemeentelijke zorg zou moeten aanvangen. Idealiter zien wij het zo dat de gemeente bij problemen niet onmiddellijk alle zorg overneemt, maar dat zij er zorg voor draagt dat het netwerk of het gezin – eventueel met ondersteuning (bijvoorbeeld in samenwerking met maatschappelijke partners en stakeholders) – eerst weer zo zelfstandig en optimaal mogelijk kan functioneren. Concreet betekent dit dat wij het liefst zien dat, waar mogelijk, een beroep wordt gedaan op familie, burens of informele mentoren, laatstgenoemde zoals beoogd middels de zogenoemde JIM-aanpak (Jouw Ingebrachte Mentor). Ook steungezinnen en pleeggezinnen in de buurt verdienen onze ondersteuning. Echter, waar hulp echt nodig is, mag de gemeente geen hindermacht zijn. Als gemeentelijke hulp echt onmisbaar is, moet de gemeente natuurlijk ingrijpen – zonder onnodige drempels.
- Het tijd voor stabiliteit in de zorg. Het aantal zorgmedewerkers wordt met de jaren steeds schaarser, terwijl het aantal aanbieders in jeugdzorg en Wmo juist toeneemt. Dat maakt het systeem onoverzichtelijk en kwetsbaar. Het CDA kiest voor vertrouwen in zorgverleners, en voor stabiliteit middels langjarige contracten en duidelijke afspraken tussen de gemeente Zwijndrecht en zorgaanbieders. Zo voorkomen we zorgfraude, onnodig hoge kosten en het 'vasthouden' van cliënten.

4 Een leefbare omgeving

Waar staan we voor?

Een huis is meer dan een stapel stenen met een dak. Een huis is een thuis, waar je je gekend weet en veilig voelt; alleen of met dierbaren om je heen. Wonen is een basisrecht.

Wij bouwen niet langer voor de markt, maar zetten in op volkshuisvesting. Volkshuisvesting begint met het denken vanuit de lokale gemeenschap. Wat is er nodig om met elkaar een gemeenschap te vormen?

Dat gaat over de bouw en het behoud van voorzieningen, veiligheid, en het voorkomen dat mensen, oud of jong, uit hun vertrouwde woonomgeving weg moeten door het woningtekort.

Om een gemeenschap te vormen moet je ook bij elkaar kunnen komen. Drempels hiervoor (slechte verbindingen, hoge kosten) moeten lager worden, niet hoger. We zetten in op een betaalbaar, leefbaar en bereikbaar thuis voor iedereen.

De klimaatcrisis zien wij als een gedeeld sociaal vraagstuk, waarin burgers, bedrijven en de overheid samen verantwoordelijkheid dragen. Het CDA streeft naar een eerlijke en groene transitie waarin we werken aan een duurzamer Nederland en een leefbare gemeente.

4.1 Wonen en Bouwen

Woningbouw speelt een cruciale rol in een leefbare omgeving. Wij willen inzetten op voldoende en betaalbare woningen, zodat iedereen, van starters tot senioren, een passende woning kan vinden. Daarbij is het belangrijk dat nieuwe wijken groen en duurzaam zijn, met goede voorzieningen in de buurt en aandacht voor de kwaliteit van leven.

Het CDA vindt dat de gemeente een voortrekkersrol moet nemen in het creëren van fijne, toekomstbestendige woonwijken die aansluiten bij de behoeften van onze inwoners.

Dit betekent dat we keuzes maken in het soort woningen dat we bij gaan bouwen in Zwijndrecht en Heerjansdam.

- We blijven inzetten op het bijbouwen van woningen in het midden- en dure segment. Op deze manier maken we doorstroming op de woningmarkt beter bereikbaar en maken we de woningen in het goedkopere segment vrij voor onze starters.
- Wel vinden wij dat er een voorrangregeling moet komen voor inwoners van Zwijndrecht en Heerjansdam bij nieuwbouwprojecten.

De samenleving verandert en zo ook de behoeften op het vlak van wonen. Ouderen blijven langer zelfstandig wonen maar dit vergt wel aanpassing in de manier waarop we kijken naar de manier waarop.

- We bouwen gezins- en levensloopbestendig: op deze manier kunnen mensen langer in hun eigen buurt blijven wonen. Dit verstevigt de gemeenschap. Daarbij investeren we in geclusterde woonvormen waar

ontmoeting centraal staat, zoals Knarrenhofjes voor ouderen en Mantelzorgwoningen.

- Ontmoeting stellen we centraal in het ontwerp: kleinschalige buurtstructuren (hofjes, woonerven) en ruimte voor gedeelde voorzieningen. Integreer gemeenschappelijke tuinen, buurtkamers en speelplekken.
- Ook zetten we in op meer gemengde woonconcepten voor mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen en een 'goede buur' nodig hebben.
- Om starters en middeninkomens te beschermen blijven wij gebruik maken van de zelfbewoningsclausule. Dit betekent dat als je een huis koopt tot aan de NHG-grens, je daar ook moet gaan wonen. Op deze manier voorkomen we dat woningen in dit segment verloren gaan aan de huurmarkt en niet ten goede komen aan onze eigen woningzoekenden.

De afgelopen periode heeft het CDA zich sterk gemaakt om deze clausule in te voeren in Zwijndrecht en Heerjansdam. Deze zelfbewoningsclausule is ingevoerd en wij willen deze graag in stand houden. Zo zorgen we ervoor dat genoeg betaalbare woningen beschikbaar blijven in wijken waarin daar een gebrek aan is.

Nieuwbouw alleen is niet de enige optie om woningen erbij te krijgen.

Transformatie van bestaande kantoorpanden of renovatie van panden met een andere bestemming dan wonen zijn wat het CDA betreft ook een optie.

- Voor langdurige leegstaande kantoorpanden kijken we of we de bestemming kunnen herzien naar al dan niet tijdelijke woningen. Voor Bedrijventerrein Gors-Noord in Heerjansdam geldt dat wij daar ook mogelijkheden zien om woningbouw te realiseren. Het CDA vindt dat de gemeente best mag onderzoeken of het mogelijk is om bedrijventerreinen al dan niet deels te transformeren naar woningbouw.
- Voor Heerjansdam geldt dat de keuzes die we maken op het gebied van woningbouw niets afdoen aan het dorpse karakter van het dorp. Maar binnen deze kaders zien wij zeker mogelijkheden.

Het CDA blijft voorstander van binnenstedelijk bouwen maar wij zien ook de moeilijkheden die dit met zich meebrengt. Binnenstedelijk bouwen brengt ook met zich mee dat de leefomgeving van inwoners vaak drastisch anders wordt.

Wij willen dan ook dat in elk project wordt meegenomen hoe er in de directe omgeving van het nieuwbouwproject een kwaliteitsimpuls aan de buurt gegeven kan worden.

Hiermee bedoelen we het vergroenen van de omgeving, maar ook nadenken over de inrichting, verkeersveiligheid en bijvoorbeeld het inrichten van speelgelegenheden voor kinderen.

Ondanks ons uitgangspunt van binnenstedelijk bouwen zien wij wel degelijk kansen voor woningbouw aan de randen van Zwijndrecht en Heerjansdam in het Buitengebied.

Belangrijke voorwaarden voor het CDA zijn dan wel dat er voor de rest van het Buitengebied een kwaliteitsimpuls komt om het groene karakter hiervan vast te

leggen voor de toekomst. Ook willen wij dat nieuwbouw alleen mogelijk is als deze nieuwbouw aansluitend op bestaande bebouwing wordt gerealiseerd. Een voorbeeld van de kansen die wij zien is woningbouw in de hoek Langeweg – Munnikensteeg.

Daarnaast moet de gemeente doorpakken met het realiseren van middel en dure woningen op de Noordoever om zo doorgroei op de woningmarkt in beweging te krijgen.

4.2 Onze plannen voor Wonen & Bouwen

- We zetten in op gemengde wijken: sociale mix van sociale huur, middenhuur en koop. Dit voorkomt segregatie en bevordert ontmoeting tussen verschillende inkomens en leeftijdsgroepen, zo worden buurten veerkrachtiger.
- We investeren in geclusterde woonvormen waar ontmoeting centraal staat, zoals Knarrenhofjes voor ouderen, de terugkeer van het bejaardenhuis 2.0., meergeneratiehofjes en mantelzorgwoningen.
- We geven voorrang aan inwoners van Zwijndrecht en Heerjansdam zowel in sociale huur als koop.
- We blijven binnenstedelijk bouwen, maar in het Buitengebied zien we kansen voor “een straatje erbij” aan de randen van Zwijndrecht en Heerjansdam
- Bij alle bouwprojecten moet zorgvuldig gekeken worden naar een veilige manier van ontsluiting, die zo weinig mogelijk overlast veroorzaakt.
- We zetten in op transformatie van panden met een andere bestemming dan Wonen naar woningbouw.

4.3 Duurzaamheid & Energietransitie

Duurzaamheid gaat volgens het CDA over gespreide verantwoordelijkheid. Niet alleen de gemeente maar ook inwoners hebben hier in een taak. We kunnen onze lokale samenleving alleen maar goed verduurzamen als er sprake is van een gezamenlijke inzet.

Het is de taak van de gemeente om iedereen in de gelegenheid te stellen om zijn of haar steentje bij te dragen. Er zijn al gemeentelijke energieadviseurs maar het CDA vindt dat de bekendheid hiervan wat achterblijft. Ook willen wij een actievere rol van de gemeente in het informeren naar inwoners toe over de mogelijkheden om bijvoorbeeld de woning te verduurzamen. Eventueel door inwoners richting subsidies voor vergroening en verduurzaming van de woning te wijzen.

Sterke gemeenschappen vragen om sterke wijken en buurten. Bij nieuwbouw regelen we dat er gelijktijdig voldoende voorzieningen komen: scholen, zorg, winkels en goede verbindingen. Juist door te investeren in het ‘publiek kapitaal’ versterken we de leefbaarheid in wijken en dorpen. In onze binnensteden en dorpskernen houden we ruimte om te vergroenen. Zo beschermen we onze wijken tegen hittestress en wateroverlast.

Bij herinrichtings- en renovatieprojecten in Zwijndrecht en Heerjansdam wil het CDA een actieve rol van de gemeente als het gaat over het meenemen van de buurt als het gaat om de verduurzaming van de openbare inrichting en bijvoorbeeld de vergroeningsmogelijkheden van tuinen van de inwoners zelf.

Voor het laatste wil het CDA dat de gemeente actief duurzaamheidsinitiatieven vanuit de samenleving ondersteunt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om initiatieven voor vergroening van de buurt, tegels inruilen voor groen maar bijvoorbeeld ook het onderzoek naar wijkbatterijen.

Het CDA ondersteunt groene energieprojecten. Wij geloven in samenwerking met de gemeenschap, zodat duurzame initiatieven lokaal gedragen worden. Deze overgang naar een klimaatvriendelijke gemeente vraagt om betrokkenheid van iedereen, waarbij de gemeente faciliteert en ondersteunt.

Zo hebben wij ons hard gemaakt om een zonnepark op Kijfhoek mogelijk te maken om een verdere stap te zetten in de energietransitie. Dit zonnepark is mede mogelijk gemaakt door een opgerichte energiecoöperatie. Dergelijke energiecoöperaties wil het CDA stimuleren. Flexibiliteit (zoals batterijen) en opslag (zoals warmtereservoirs) zijn per huishouden niet altijd efficiënt en haalbaar.

Samen kunnen we meer. Vanuit deze gedacht zou een dergelijke coöperatie op buurt- of wijkniveau een meer betaalbare oplossing zijn voor meer inwoners. Niet alleen op het gebied van energieopwekking maar ook als het gaat om bijvoorbeeld een buurtbatterij.

4.4 Onze plannen voor Duurzaamheid & Energietransitie

- Een actievere rol van de gemeente in het informeren naar inwoners toe over de mogelijkheden om bijvoorbeeld de woning te verduurzamen.
- We faciliteren en ondersteunen bewonersinitiatieven om samen te investeren in duurzame energieprojecten.
- We stimuleren energiecoöperaties op echt lokaal niveau.
- Vanuit onze visie op een sterke samenleving zien we een belangrijke rol voor energiecoöperaties, niet alleen voor de opwekking van energie maar bijvoorbeeld ook voor een gezamenlijke buurtbatterij.

4.5 Mobiliteit en Infrastructuur

Mobiliteit en infrastructuur zijn essentieel voor een goed functionerende samenleving. Het CDA pleit voor veilige, toegankelijke en duurzame vervoersmogelijkheden voor alle inwoners. Fiets- en wandelpaden, openbaar vervoer en veilige wegen zijn belangrijk voor zowel de bereikbaarheid als de duurzaamheid van onze gemeente.

Goede bereikbaarheid zorgt ervoor dat iedereen mee kan doen. Je hoeft niet per sé een auto te hebben om ergens te kunnen komen. Wij willen dat onze gemeente inzet op duurzame mobiliteitsoplossingen, zoals elektrisch vervoer en deelmobiliteit, zodat we de druk op het milieu kunnen verminderen en tegelijkertijd de bereikbaarheid verbeteren.

Het CDA blijft zich daarom ook inzetten voor een goede bereikbaarheid van en met het OV van onze gemeente. Dit betekent dat winkelcentra, sportaccommodaties, zorgcentra, bedrijventerreinen, het station en scholen goed bereikbaar zijn met het OV. Ook wil het CDA dat de aansluiting op Heerjansdam geïntensiveerd wordt.

De Waterbusverbinding tussen Dordrecht en Zwijndrecht lijkt voor nu gewaarborgd maar wij willen harde afspraken over de continuïteit hiervan.

Vervoer over water is onmisbaar binnen onze regio en dit wil het CDA ook voor de toekomst waarborgen.

Het gebruik van elektrische auto's stijgt nog steeds, ook in onze gemeente. Niet in elke buurt kan zomaar een laadpaal hiervoor neergezet worden, waardoor de drempel om een keuze te maken voor een elektrische auto hoger wordt. Het CDA wil dat er meer mogelijkheden komen om vanuit de eigen woning via de straat zelf een mogelijkheid te hebben om de auto op te laden, ofwel het Verlengd Privaat Opladen (VPA).

4.6 Verkeersveiligheid

Op veel plaatsen is de verkeersveiligheid gewaarborgd. Zoals eerder beschreven draagt verkeersveiligheid bij aan de leefbaarheid en is 80% van onze fietspaden volgens onderzoek in orde. Dat betekent dat er nog 20% winst te behalen is. Fietsen draagt bij aan een duurzame verplaatsing, verhoogt de beweging van de inwoner en een gerust hart voor ouders wanneer hun kinderen of juist ook hun ouders, onderweg zijn, naar kerk, vereniging, winkelcentra of elders.

Het neemt niet weg dat wij zien dat er op bepaalde routes de verkeersveiligheid onder druk staat. Te denken valt bijvoorbeeld aan de snelheidsovertredingen op de Lindtsedijk, de Dorpsstraat in Heerjansdam en de onveilige oversteeksituaties en rotondes aan de Munnikensteeg, maar zo zijn er meer voorbeelden in de gemeente.

Ook bij (ver)nieuwbouw wil het CDA gelijk een goede en veilige aansluiting op de infrastructuur zodat er letterlijk en figuurlijk een verbinding ontstaat. Het CDA wil een gemeentelijke Veiligheidsscan op deze routes met een inventarisatie van de mogelijk te nemen verkeersmaatregelen.

4.7 Onze plannen voor Mobiliteit, Infrastructuur en Verkeersveiligheid

- Verkeersscan op de routes waar verkeersveiligheid onder druk staat
- Mogelijkheid tot opladen elektrische auto voor de deur (VPA)
- Het inruilen van parkeerruimte voor nieuwbouw of groen gebeurt alleen met draagvlak in de buurt.

4.8 Leefbaarheid en Openbare Ruimte

De gemeente is aan zet om met de Omgevingsvisie het ruimtelijk ordeningsbeleid in te vullen en uit te voeren. Bouwen aan een leefbare en bereikbare gemeente vraagt om keuzes bij het verdelen van de schaarse ruimte.

Een goede leefomgeving combineert wonen, werken en samenleven met ruimte voor sport, recreatie en ondernemerschap. We laten ons bij die keuzes leiden door onze waarden: samen kunnen we meer, een eerlijke en fatsoenlijke overheid, omzien naar elkaar en zorg voor de toekomst.

De leefomgeving is aan het veranderen. In de keuzes die gemaakt worden bij nieuwbouwprojecten wordt te weinig rekening gehouden met de recreatiefunctie van een buurt. Kinderen moeten gewoon buiten kunnen spelen en inwoners moeten elkaar ook kunnen blijven ontmoeten in de buurt. Daarom stimuleren we de aanleg van buurttuinen, parken en groene zones die uitnodigen tot ontmoeten, spelen en ontspannen.

Wij vinden dat inwoners ook uitgedaagd mogen worden tot buurtinitiatieven. De gemeente kan hierin ondersteunen en adviseren. Door deze buurtinitiatieven kunnen inwoners uitgedaagd worden om mee te denken over de inrichting van de buurt, met bijvoorbeeld groen, speelplaatsen en andere zaken over de buitenruimte.

Het CDA heeft zich al meerdere malen hard gemaakt voor een schone en opgeruimde buurt voor iedereen. Straatafval blijft echter hardnekkig in sommige buurten waardoor de leefbaarheid minder wordt en de frustraties in de buurt hoger.

Daarom willen wij een actiever beleid op het gebied van straatafval om de verloedering tegen te gaan. Wij willen dat het Fixi-platform hiervoor wordt aangepast. Het CDA wil een aparte meldingsmogelijkheid als het gaat om afvaldumpingen naast ondergrondse containers waarbij deze meldingen met voorrang worden opgepakt door Handhaving en HVC.

Afgelopen Raadsperiode hebben wij als CDA de motie “Lik op Stuk Afvalbeleid” ingediend en hierbij aangedrongen op een strengere handhaving op het illegaal dumpen van afval. Door toename van het aantal boetes en een hogere inzet op de handhaving heeft dit een positief effect op illegaal afval dumpen.

5 Hoe betalen we het?

Waar staan we voor?

Voor het CDA staat de economie ten dienste van het goede samenleven. Wij geloven dat een sterke economie een samenleving mogelijk maakt waarin iedereen een kans krijgt om zich te ontwikkelen en bij te dragen. De economie moet mensen in staat stellen te bloeien, met solidariteit en rechtvaardigheid als fundament. Het is essentieel dat de economie niet alleen draait om winst, maar ook om het welzijn van alle inwoners, met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Daarom zetten wij ons in voor het waarborgen van bestaanszekerheid en het bestrijden van armoede.

5.1 Sterke lokale economie en werkgelegenheid

Het CDA wil de lokale economie en werkgelegenheid laten floreren. Wij zijn trots op onze bedrijven en specifiek onze lokale mkb'ers en familiebedrijven. Bedrijven moeten de ruimte krijgen om te kunnen ondernemen. Onze regio kent een sterk maritiem cluster. Dit willen we behouden en helpen om zich verder te ontwikkelen. Er dient een goed vestigingsklimaat te zijn voor (startende) ondernemers. Dat is ook goed voor de uitbreiding van de werkgelegenheid. Binnen Zwijndrecht en Heerjansdam wil het CDA belemmeringen en regels zoveel mogelijk wegnemen. Het CDA staat zij aan zij met mkb -bedrijven. We vinden het belangrijk dat ondernemers makkelijk en laagdrempelig contact kunnen onderhouden met de gemeente. Door te investeren in onderwijs, opleiding en bijscholing zorgen we ervoor dat iedereen de kans krijgt zich verder te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Werk moet lonen en werkgelegenheid moet voor iedereen beschikbaar zijn, van jong tot oud, van werkzoekende tot zij-instromer.

5.2 Onze CDA-plannen:

Sterke en vitale (winkel)centra zijn een belangrijk deel van de lokale gemeenschap. De gemeente Zwijndrecht moet er samen met vastgoedeigenaren en maatschappelijk partners voor zorgen dat (winkel)centra goed onderhouden zijn en voldoen aan de eisen van vandaag de dag. Er moeten voldoende parkeermogelijkheden zijn, met een goede balans tussen auto- en fietsverkeer.

Dit geldt ook voor onze bedrijventerreinen. De gemeente moet op basis van de visie op bedrijventerreinen aan de slag en in samenwerking met het bedrijfsleven werken aan een duidelijk toekomstperspectief voor bestaande en nieuwe mogelijkheden binnen Zwijndrecht en Heerjansdam.

We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen en sociaal ondernemerschap. We vormen met elkaar een gemeenschap waar iedereen zoveel mogelijk mee zou kunnen doen. We zijn niet alleen economisch gedreven, maar ook waarde gedreven.

Gemeenten moeten ruimte krijgen om bedrijfsafval zelf op te halen door ondernemers afvalstoffenheffing te laten betalen (een speciaal tarief voor ondernemers). Bedrijven moeten nu een eigen contract afsluiten, terwijl het uiteindelijk toch op één hoop komt. Ook vanuit milieuoogpunt is dit wenselijk; het vermindert de verkeersbeweging en dus co2-uitstoot aanzienlijk.

Om ervoor te zorgen dat bedrijven zo goed mogelijk hun weg kunnen vinden binnen de gemeente, is het belangrijk om de gemeentelijke dienstverlening op orde te hebben. We zetten ons in voor het behoud van accountmanagers binnen de gemeente, die de contacten met ondernemers onderhouden. We vinden het belangrijk dat er niet alleen contacten zijn met de grote bedrijven, maar ook met het midden- en kleinbedrijf.

We nemen kleine ondernemers in Zwijndrecht en Heerjansdam mee bij gemeentelijke aanbestedingen. Vaak zijn gemeenten gebonden aan grote inkooptrajecten waar alleen landelijke aanbieders de mankracht en kennis hebben om daarop in te schrijven. We willen het mogelijk maken om ook kleine ondernemers gemakkelijker te laten meedoen bij gemeentelijke aanbestedingen.

In samenhang met Europese en landelijke inzet snijden we in de regeldruk voor ondernemers. We schrappen onnodige vergunningen. Regels zijn belangrijk, maar als overheid zijn we samen verantwoordelijk voor een goede facilitering van inwoners, bedrijven en organisaties die actief zijn in onze gemeentes. Dat betekent dat de regels waaraan voldaan moet worden duidelijk zijn, maar we moeten altijd alert blijven op nut en noodzaak van de regels die in het leven zijn geroepen. In een aantal gevallen kunnen deze regels overbodig zijn.

5.3 Financiën

Financiën spelen uiteraard een belangrijke rol in het realiseren van bestaanszekerheid. Het CDA vindt het belangrijk dat de overheid een ondersteunende rol speelt, door eerlijke voorwaarden te creëren waarin iedereen kan bijdragen aan de samenleving. Dit vraagt om verantwoorde overheidsfinanciën, waarin zowel sociaal beleid als economische groei elkaar versterken. Wij pleiten voor een zorgvuldige besteding van belastinggeld, zodat we effectief kunnen investeren in armoedebestrijding, sociale vangnetten en voorzieningen voor kwetsbare groepen. Armoede bestrijden doen we door niet alleen financiële steun te bieden, maar ook door mensen de mogelijkheid te geven om hun eigen situatie te verbeteren.

Kortom, het CDA zet zich in voor een economie die mensen in staat stelt een waardig en zelfstandig leven te leiden, waarin solidariteit en rechtvaardigheid centraal staan. Wij geloven dat een sterke lokale economie, verantwoorde overheidsfinanciën en werkgelegenheid de basis vormen voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen.

5.4 Bestaanszekerheid en armoedebestrijding

Het CDA hecht veel waarde aan een samenleving waarin mensen zich betrokken voelen bij elkaar en verantwoordelijkheid nemen voor elkaar. In onze gemeente leven een boven gemiddeld aantal onder de armoedegrens. Een groot deel van hen heeft problematische schulden. Veel regelingen en toeslagen (lokaal/landelijk) komen lang niet altijd bij de doelgroep terecht. Zonder bestaanszekerheid kun je niet meedoen in de samenleving. Iedereen moet toegang hebben tot basisvoorzieningen. Samenwerking tussen lokale organisaties is nodig om een breed vangnet te vormen en sociale cohesie willen we bevorderen. Door het vereenvoudigen van lokale regelingen, individuele begeleiding en financiële ondersteuning kunnen we mensen ondersteunen.

5.5 Onze CDA-plannen:

- We stimuleren een actief sportief, cultureel en welzijnsleven, zodat inwoners kunnen blijven meedoen.
- We moedigen het benutten van subsidies voor vroegsignalering aan.
- Via Schuldhulpmaatje en het Rode Kruis bereik je inwoners die overheden mijden.
- We versterken verenigingen met centrale trainingen bestuurswerk en verzekeringen.
- We bieden stageplekken, werkervaringsplekken en contracten in het gemeentehuis.
- We zetten in op het combineren van sport-, gezondheid-, armoede-, welzijn-, onderwijs- en minimabeleid.
- We zorgen ervoor dat voor inwoners goed inzichtelijk is waar zij terecht kunnen voor hulp bij financiële problemen.
- We bundelen regelingen overzichtelijk en communiceren hierover in begrijpelijke taal.

We vragen inwoners mee te denken over hun eigen leefomgeving. We willen kwetsbare inwoners helpen grip te krijgen op hun financiële situatie door het bieden van financiële educatie en ondersteuning. Wij willen dat de gemeente alle schulden van gezinnen kan overnemen, zodat een huishouden nog maar één schuldeiser heeft en er een overzichtelijke situatie ontstaat. We maken het aanvragen van inkomensregelingen eenvoudiger en voorspelbaarder. Waarbij we uitgaan van vertrouwen en geen zware en kostbare controles invoeren, maar steekproefsgewijs controleren.

5.6 Verantwoordelijk financieel beleid

Het CDA staat voor een verantwoordelijk financieel beleid. Geld van onze inwoners kunnen we maar één keer uitgeven. Dat moet sober en degelijk worden beheerd. Doe je dat niet dan moeten komende generaties de schulden van huidige generaties oplossen. Verantwoordelijk en sober financieel beleid houdt wel in dat gemeenten moeten investeren in ruimte om te wonen en te ondernemen. Dat geeft een gezonde basis voor voldoende inkomsten in de toekomst. Zodat dan ook solidair en sociaal beleid kan worden ingevoerd.

We hebben als gemeente financieel zware jaren achter de rug. Dit komt voor een groot deel doordat taken van de rijksoverheid overgedragen zijn aan de gemeente, maar waarvoor Zwijndrecht veel te weinig geld krijgt. Zwijndrecht is geen hele grote gemeente, maar heeft wel te maken met grootstedelijke problematiek. Dit brengt forse uitgaven op het gebied van bijvoorbeeld sociale zekerheid en jeugdzorg met zich mee. Als CDA willen we dan ook blijven inzetten op meer beleidsvrijheid om lokaal beleid vorm te geven en een eerlijkere en dus ruimere bijdrage van het Rijk voor de taken die we lokaal geacht worden uit te voeren.

5.7 Evenwichtige belastingen en heffingen

Het CDA staat voor eerlijke belastingen en heffingen. De begroting van een gemeente is voor driekwart afhankelijk van inkomsten van het Rijk. Lokale heffingen en belastingen dragen dus relatief weinig bij. Het CDA kiest ervoor dat deze lokale heffingen en belastingen eerlijk worden verdeeld en besteed moeten worden aan de doelen waarvoor ze worden geheven. De afvalstoffenheffing is er voor de afvalverwerking en niets anders.

Het CDA wil de OZB indien mogelijk zo laag mogelijk houden. Het raakt direct de koopkracht van gezinnen en huishoudens. Tegelijkertijd willen we dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en de rekening van door de rijksoverheid veroorzaakte tekorten eerlijk verdelen. In geval van nood kan de OZB hier mogelijkheden voor bieden, maar alleen als hier een concreet doel tegenover staat.

6 Ons Kompas

Met ons CDA-verhaal voor Zwijndrecht en Heerjansdam staan wij midden in de samenleving. Dicht bij mensen. Het CDA gelooft in de kracht van de gemeenschap. Als lokale partij werken we aan oplossingen voor vraagstukken die u direct raken: rond leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid.

We bieden een hoopvol perspectief. We laten zien dat het anders kan. Anders en beter. Die verandering begint bij de keuzes die we zelf maken.

Onze vier kernwaarden zijn daarbij ons kompas. Deze waarden zijn de basis voor onze inzet voor Zwijndrecht en Heerjansdam.

6.1 Omzien naar elkaar!

Als mens zijn we aan elkaar gegeven. We zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en zijn het gelukkigst als we in gemeenschap met anderen leven. Als we worden gezien en gewaardeerd. Mensen die kwetsbaar zijn, verdienen steun. Wij noemen dit solidariteit. Steun van een sterke samenleving en steun van een beschermende overheid.

6.2 Een eerlijke, fatsoenlijke overheid!

De overheid is er om samenleven mogelijk te maken voor ons allemaal. Wij maken ons sterk voor een rechtvaardig bestuur dat duidelijke grenzen stelt en mensen zekerheid geeft. Het behoud van een sterke rechtsstaat is hierbij onmisbaar. De overheid is er om onrecht te bestrijden. Daarom worden we strijdbaar als minderheden worden gediscrimineerd, als er tussen regio's oneerlijk wordt geïnvesteerd of als mensen door de overheid van het kastje naar de muur worden gestuurd.

6.3 Zorg voor de toekomst!

We zorgen ervoor dat we de wereld beter achterlaten voor onze kinderen en kleinkinderen. CDA'ers noemen dat rentmeesterschap: zorgen voor het klimaat, inzetten op duurzaamheid en een gezonde leefomgeving. Maar het gaat ook over het koesteren van de cultuur en tradities, die we hebben geërfd van de generaties voor ons. En het gaat over financiën. Wij gaan verantwoordelijk om met belastinggeld omdat we de volgende generatie niet met onze rekening mogen opzadelen.

6.4 Samen kunnen we meer!

Iedereen in onze samenleving heeft een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het CDA noemt dat gespreide verantwoordelijkheid. Samen kunnen we meer. We maken ons sterk voor minder regels en meer ruimte voor verenigingen en coöperaties. De overheid moet zich niet met alles bemoeien, maar vertrouwen geven. Mensen weten vaak zelf veel beter wat er nodig is in hun dorp of wijk.

Dagelijks bouwen wij zo aan een fatsoenlijk Zwijndrecht en Heerjansdam. U kunt op ons rekenen!

7 Keuzes gemaakt in 2022 – 2026

In de gemeenteraadsperiode van 2022 tot 2026 heeft het CDA een actieve en constructieve rol gespeeld, om onze keuzes voor Zwijndrecht en Heerjansdam waar te maken.

Onze belangrijkste successen waren:

- De aanschaf van een mobiele camera-unit, om cameratoezicht indien nodig snel toe te kunnen passen en het behoud van een eigen politiepost voor Zwijndrecht.
- Beter afvalbeleid, door o.a. een lager inwerptarief voor kleine afvalzakken en meer mogelijkheden om afvaldumping aan te pakken.
- Het stimuleren van (betaalbaar) sporten voor onze inwoners, door het steunen van:
  - De komst van het Sportfonds 18+, waardoor ook volwassenen met financiële ondersteuning kunnen sporten;
  - Meer geld en ondersteuning voor het zwembad;
  - Géén huurverhogingen voor sportverenigingen;
  - De aanleg van padelbanen door tennisverenigingen in Zwijndrecht en Heerjansdam;
  - De realisatie van beweeg- en skateparken in Zwijndrecht en Heerjansdam;
  - Beter beheer van sportaccommodaties door dit onder te brengen bij het Sportbedrijf van de gemeente Zwijndrecht.
- Verdere stappen op weg naar een duurzame gemeente, door de aanleg van het zonnepark te steunen en aandacht te vragen voor meer zonne-energie op de daken van bedrijfspanden en het versneld isoleren van huurwoningen.
- Dementievriendelijke maatregelen binnen de gemeentelijke organisatie, door de aanstelling van een aandachtsfunctionaris en het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten.
- Het college oproepen om (in aanvulling op het huidige laadbeleid) het op straat opladen van elektrische auto's met eigen stroom mogelijk te maken (d.m.v. een verlengd privaat aansluitpunt).
- Scherp (mee) te sturen op financiële situatie van de gemeente, door de gemeente op te roepen baas in eigen portemonnee te blijven en te streven naar een sluitende begroting en tegelijkertijd:
- Samen met vergelijkbare gemeente actief de hoofdoorzaak van de financiële problemen aan te pakken en daarover het gesprek aan te gaan met rijksoverheid en provincie;
- Een raadsbrede werkgroep in te stellen om in nauwe samenwerking met het college goed en tijdig zicht te houden op realistische bezuinigingen.
- Het ruimhartig armoedebelief voor te laten bestaan, zodat de zwakste schouders niet de zwaarste lasten van bezuinigingen hoeven te dragen.
- Het stimuleren en ondersteunen van verschillende bouwplannen binnen Zwijndrecht en Heerjansdam, met oog voor zowel de belangen van omwonenden als woningzoekenden.
- Het mogelijk maken van de komst van Integrale Kindcentra binnen het huisvestingsplan voor scholen binnen de gemeente door het ingezette beleid hiervoor te ondersteunen.

